

меншости на цій українській області—при чім жидів признається за окрему національність—щоб укласти договір з нею, вислали своїх представників до Української Національної Ради в скількох, відповідальній їй числу населення.

IV. Українська Національна Рада виготовила конституцію для утвореної сим способом держави на основах: загального, рівного, тайного і безпосереднього права голосування з пропорціональним заступством з правом національно-культурної автономії та з правом заступства при правительстві для національних меншостей.

сусідські взаємини з польським суверенним народом, так як хоче седемі полагождення з усіма сусідніми народами Сходу Європи,—зокрема з великою російською республікою.

Тільки на основах волі, рівності і братерства виросте тривкий мир, що по кровавій трагедії війни розпочне нову добу в історії людства.

На сім закінченні історичний день проголошення української держави на українських землях Австро-Угорщини.

Привітання Кам'янецькому університетові.

М-во закордонних справ послало Кам'янець-Подільському університету таку привітальну телеграму:

„Міністерство закордонних справ у святочний день вітає Кам'янецького університету вітає нову міцну фортецю української держави і покладає великі надії на тих, хто матиме щастя одержувати освіту в його стінах. Хай живе український університет! хай вільно в ній розвивається пишним квітом наука, хай виходять з нього непохитні загартовані сина України, котрі зміцнять рідну державу і віддадуть свої сили для її добробуту. Ми, що не знали великого щастя вчитись у рідній школі, свою працю, свій досвід віддамо на те, щоби ви, юнаки-студенти, мали змогу спокійно здобувати в університетських стінах те, чого не довелося здобути нам. Хай живе наша надія — наше студентство!“

Міністр закордонних справ Дрошенко і всі співробітники міністерства“.

В міністерствах.

Українська академія наук.

В № 115 газети „Рускій Голос“ подані цілком неправдиві відомості про долю законопроекту про утворення української академії наук у Києві. Ще більш невірні чулки доходять до мене з вищих джерел.

З огляду на це вважаю необхідним просити органи пресу надрукувати це моє повідомлення.

При розсередженні 12 жовтня в раді міністрів справи на наступний тиждень, з огляду на епістичність деяких законопроектів міністерства внутрішніх справ та військового, для законопроектів міністерства народньої освіти та мистецтва, в їх числі й для законопроекту про академію наук, було призначено тільки суботу, 19 жовтня. В середу я прохав міністрів фінансів та харчових справ помінятися зо мною своєю чергою і вони уступили для мене п'ятницю. В цей день на вечірнє засідання ради міністрів для давання пояснень по законопроекту мною було запрошено академіка В. І. Вернадського та проф. А. Ю. Крамського й проф. М. І. Туган-Барановського, які брали участь в вільнобери законопроектів про академію наук. Вечірнє засідання в п'ятницю 18 жовтня, як відомо несподівано було відмінене.

В суботу засідання відархився біля 3 год. дня. Значатку йшла приватна нарада, на якій головував Ф. А. Лизогуб, і яка доволі затягнулася. Коли спочатку, наскільки я собі пригадую, о 6 год. дня Ф. А. Лизогуб одбув до мене гетьмана, щоби вручити йому одставку кабінету, почався ділове засідання кабінету під моїм гол. вуванням. Розглянуто було цілу низку спішних дрібних законопроектів, головним чином фінансового характеру; при кінці засідання приступили до розгляду статуту академії наук. Деякі параграфів прийнято було без дебатів. Коли ж підійшли до означення числа академіків, до виначення завдань до самої суці. З огляду на це, що на засіданні не було ні акад. Вернадського, ні проф. Кримського та проф. Туган-Барановського, які б змогли навести серйозні данні в оборону означеного в статуті числа академіків, я запропонував відласти розгляд законопроекту й запрестити згаданих себ. Така цілком законопроект не було відхилено, а ні був він знятий маю назад. Законопроект знаходиться в раді міністрів і може бути розглянутий в першому засіданні.

З боку матеріального законопроекту не зустрів ніяких труднощів. І міністр фінансів А. К. Раденський і товариш міністра Р. М. Куріло та директор кредитової канцелярії Х. М. Лебідь-Юрчик і члени бюджетної комісії, визнаючи всю вагу як військового проведення законопроектів про академію наук, вжили все для того, щоб забезпечити майбутню академію необхідними засобами. Я не можу

інакше, як з глибокою вдячністю згадати про це. Штати й обрахункові комісії розглянуто в бюджетній комісії по за чергою. Вони вже розглянули, затверджені бюджетною комісією й разом з копією протоколу її засідання, знаходяться в раді міністрів. Одним словом, все готово, все знаходиться в раді міністрів, й коли сформується кабінет, могому заступникові на пост міністра народньої освіти, заламається лише поставити законопроект про академію наук в чергу на розгляд.

Бувший міністр народньої освіти й мистецтва, сенатор **Микола Валаленко.**

В оборону державної мови.

До ради кийського товариства „Провіта“ від сумського українського товариства „Провіта“ при листі надіслано слідуєчі резолюції внесені на з'їзді провіт: постанови з'їзду провіт Сумщини від 6-го жовтня нов. ст. с. р. що-до державної мови.

1. Ознайомившись із змістом відомого меморандума кийського „Провіта“ про українську мову, ми вважаємо необхідним підтримати і приєднатися до нього, як до вислову наших думок і побажань, що-до українського слова.

2. Українська мова в українській державі повинна бути державною мовою.

3. Українська мова повинна бути обовязковою по всіх урядових та громадських публічно-правових інституціях.

4. Необхідно звернути особливу увагу на викладання української мови й українознавства по школах.

5. Ворожі виступи навіть урядовців проти української мови яко державної мови вважаємо за виступи проти української держави.

6. На Сумщині зараз книжковий голод на українській книжці та підручнику для вищих шкіл і середніх. Прохати український уряд задобувати цю культурну потребу виданням українських підручників.

7. Прохати пана голову ради міністрів цю резолюцію з'їзду провіт доложити ясновельможному пану гетьману цієї України.

Голова з'їзду писарь (підпис).

Українському національному союзові.

Громада із бурних чолоненек „Молода Україна“ через свою президію з вдячністю шле свій низький уклін нашому українському національному союзові за його беззастанну боротьбу за часті українського народу, його вільне й незалежне життя в рідній хаті.

Серце стискається в кожного українця від тих кривд і неправд, що творять нашому криві рідні московські провідники, ті зажди, що замість того, щоби рятувати свою батьківщину, покинули її і повтікали до нас на Україну рятувати свою власну шкуру.

Оті зажди ховаються у нас на Україні, в нашій власній хаті, замість вдячності за хліб-сіль, за нашу гостинність, заради своїх загартуваних стремлень лицемірно превраваються жовтоблукитням пралором і рижими хижачками, способом свідуються знівечити визвольну ідею українського народу, стоптати й відобрати у нього національний скарб—рідну мову, і знову налянуть на український нарід дяблоче московське ярмо.

Задля осягнення своїх змагань, ці зажди не брідяться самих хижачьких засобів. Цілими зграями летять з Москвици на Україну сполохані бешкетниками чорні круки, розлітаються по всій Україні, випилюють своєї злобичі—найгірших синів українського народу.—А випилювачів їх, оббріхують, обманювачуть у більшовизмі, вішають, завдають їм жайтяжних уку.

Але даремні зусилля цих оббідливих синів азятської культури. Цивони не значать української ідеї і не слянуть її, не значать вірних спнів українського народу і не обезсиллять рядів наших, а наважжи, в боротьбі ми загартуємо свої сили, зміцнимо й збільшимо свої ряди.

За самостійну Україну нам не страшні найтяжчі муки, полонені ще в 1914 році, зачасі царського режиму не побоялись висипати на своїому прапорі: „Через незалежну Україну до Воли“ і тепер стоять попліч з національним союзом до бою з предювічаним ворогом національних прав українського народу.

Голова громади: **Микола Шпозал, Я. Тарасовський**

Винницький учительський Інститут.

Галети одна за другою приносять листки про те, що рідні „Протофіси“, де які з так званих „халборбів“, дяблоте фавоцим“ та й інші „самовар-

ні європейці“ з далекої нівночі і сходу „совенції“, налетівши, як ворониці, щоб захистити власну шкуру од „соціалізації“ по рецепту „сверной камбуки“,—відкривають похід проти української мови в нашій державі. Вони домагаються, щоб в державі українській державною мовою була мова російська (sic!)... „Окривджені брати“, непрохані гості, какафи на час! Доки ви будете тут верховодити? Доки ви будете нав'язувати нам вашу пещехонську культуру! Доки питимете нашу кров? Уже досвід... Коли вам не до введоби наша людяність, наше життя, наша мова, сама ідея української державности, то поскоріше мандруйте до матушки Москви, до гнилого Петербургу і спасайте своїх „богословів“ та „третій Рим“, а то, чого доброго, там декретом Леніна, Троцького і К^о державною мовою буде встановлено „есперанто“. Ваша мова, ваша культура, в котрій ми, українці, удосконаливались „вашей милостію“ на протязі 260 років, досить нам відома. Ми самі знаємо, що нам потрібно з вашої культури. У всякому разі нам не потрібна ваша московська мова, яко державна. Не навязуйте її нам. Наша держава, наша

ХРОНІКА.

П. гетьман в генеральнім штабі. Вчора о пів до 1-ої години дня п. гетьман завітав до управління генерального штабу. Зустрів п. гетьмана начальник генерального штабу отаман О. Сливинський. П. гетьман обходив усі відділи штабу, де кожен з начальників робив йому особистий доклад про хід праці в своєму відділі.

Закінчивши огляд відділів штабу п. гетьман особисто поздоровив першого генерал-квартирмейстера штабу генерала Прохорова з призначенням його на посаду товариша в'єськєвото міністра. Перед од'їздом із штабу п. гетьман завітав в одній групі з офіцерами штабу, після чого від'їхав до палацу.

Запорожські низові козаци п. гетьманові. На ім'я гетьмана надіслано із Могильова Подільського таку телеграму:

„Громада старшин першої української частини окремого загону запорожських низових козаків, прослухавши оголошений милоу універсал вашої ясновельможности о відродженні українського славного козацтва зустріла його з великою радістю. „Ще не вмерла Україна“ і довге гомосне „слава Україні“ і вашій ясновельможности вивралось від щирого серця і довго лунало на зборах.“

Нападки колишніх лідерів нашої батьківщини обидують недаремно носити свої шабляки й покласти життя за цілість та щастя рідної України, відбудваної під проводом булави вашої ясновельможности. Слава Україні до віку! Слава вашій ясновельможности! Слава! Доглядаючий за формуванням, прох. Кваренко. Командір загону, військової старшина Шмелів“.

Бувший міністр праці М. Сиселєв, член бузьного російського тимчасового уряду після короткої перерви одержав змогу знову вернутися до праці в грузинській дипломатичній місці.

Міжнародне становище України. До останнього часу в колах, близьких до міністерства закордонних справ не знають ще з певністю, які будуть майбутні взаємовідносини держав згоди з Україною. Відомості, що мають ся в м-ві закордонних справ, виходять з неофіціальних кол, до яких у самім м-ві ставляється досить скептічно. Великі надії м-во покладає на надзвичайні дипломатичні місці, що звідать в суботу до держав згоди та нейтральних держав.

Міністерських колах гадають, що посол української держави О. Шульга, можливо, вживає якихось заходів по урегулюванню справи взаємовідносини України з державами згоди, але як що він і вживає цих заходів, то очевидно по своїй особистій ініціативі.

Можливо, що д. Шульга незабаром приїде до Києва для докладу урядові про свою діяльність.

Україна і Дні. Вчора у товариша міністра закордонних справ Палтова був з докладом український посол генерал Середян, котрий що-й-но повернувся з Дону.

До від'їзду совітського консуля. Цими днями генеральний консул совітської республіки в Києві д. Кржемінський був у товариша міністра закордонних справ О. Ейхельмана і балакав з ним по справі від'їзду консуля і про предоставлення консуляту похода і охорона.

Страйк пекарів. У понеділок в центральній міській халборкарній розпочався страйк пекарів. Причина страйку—увільнення 72 пекарів.

людяність може розвиватись і збагачувати скарбицю вселюдської культури тільки на рідному ґрунті, на рідній українській мові. Вона повинна бути державною. Це є голос синів українського народу, голос синів учених голос бунтних учителів початкових народних шкіл, голос теперішніх слухачів учительського інституту, голос будучих робітників в українській школі і взагалі на ниві освіти українського народу, загартаного московською мовою та культурою.

Огіж, ставлячись толерантно до чесних загальнокультурних робітників росія на Україні в той же час ми одверто заявляем московським шевістам: „схаєніться, будьте люди бо лихо вам буде“...

Слухачі Вишньського Вчительського Інституту (підпис).

Цілком приєднуємо до цього щирого протесту і справедливого, часто коначного обурення...

Пр ін-ту і Подільський губ. комісар **С. Щиряця.**

Приєдную ї свій голос до справдливого обурення проти варварських заходів зайд чужинців.

Пр ін-ту художник **І. Шульга.**

ниші пекарні. Союз булочників звернувся до м-ва харчових справ з проханням вжити заходів до ліквідації страйку, котрий може поставити всю людяність Києва в дуже скрутне становище.

„ессія“. На вулицях Києва знов появилась і продаж газ. „Росія“, яку видає в Катеринодарі В. Шульгин. Ця чорносоетна газета, яка закликає усі російські кола до розгрома України, єсть орган добровільної армії, котра воєю на Хрещатику з більшовіками і „щоголяють“ „рашою“ на партузі та нашивками „вєсьх цвітовь радуги“ на рукавах.

З'їзд голів „Провіт“ і голівних рад культурно-просвітніх українських організацій, скликаних шкільною просвітньою управою міністерства шляхів 12 жовтня 1918 р.

Нід головуванням п. Турчана відбулось засідання просвітніх організацій. Програм: 1) Інформація про стан залізничних „Провіт“ в зчасний момент. 2) Інформація з місця. 3) Організація місцевих „Провіт“ на кожній залізничці. 4) Гуртування „Провіт“ в спілки по окремих залізничкам. 5) Проведення роботи „Провіт“ на місцях: а) Визштування помешкань для „Провіт“. б) Утворення „Рідної хати“. в) Утворення книгозбірень, читальні та класарень. г) Театри, хор, оркестри, кінематографи. д) Курси та лекції. е) Дитячі садки. ж) Січові гуртки для дітей і дорослих. з) Школи музично-драматично-художні для підготовки регентів, декораторів та артистів. й) Видавництва. к) Утворення органа „Провіт“ і співробітництво „Провіт“ у „Залізничному Дзвіні“, „Правобережній Залізничці“ і „Вістнику Міністерства Шляхів“. л) Утворення музею історично етнографічно-наукового. м) Збірання рідної пісні і місцевого фольклору. н) Подорожі.

6) Допомога „Провіт“ в організації професійно-культурно-просвітньої спілки на кожній залізничці по територіальному приєднанню статута, ствердженого міністром шляхів.

7) Допомога „Провіт“ в організації спілки вчителів-українців на кожній залізничці.

8) Взаємовідносини між „Провіт“ та професійно-культурно-просвітніми спілками на залізничках.

9) Ознайомлення з статутом професійно-культурно-просвітньої спілки „Правобережній Залізничці“.

10) Відношення „Провіт“ до скликання всеукраїнської конференції представників професійно-культурно-просвітніх спілок.

11) Передача кіосків українським організаціям.

12) Похід проти української мови, яко державної.

Між іншим по п. 10 було ухвалено скликати всеукр. залізничну конференцію з представників професійно-культурно-просвітніх спілок. По п. 12 в оборону державної мови вноситься така резолюція: „Ганебний, злочинний і нахабний виступ „Протофіса“ проти державної української мови остільки хвалює свідоме українське громадянство, що не дає вільно провадити свою працю. Пригріті українським народом в самі тяжкі часи більшовицької руйни вороги української держави в подяку за це чинять в саму душу її народу і вивирають з його грудей серце—його мову. Каті, нащадки російського царизму, вони знов хотять надіти на український нарід кайдани рабства і заляцати йому очі, щоб легше було водити сво-

ТЕЛЕГРАФИ.

(Об Українського Державного Телеграфного Агентства.)

го темного „брата“ по його рідній не своїй землі. З'їжд голив українських культурно-просвітних організацій за-звичай України всіма фібрами своєї душі протестує перед усім культурним світом проти звірячого замаху рижних „фаховців“ з Москви і Петрограда та всеросійських „патріотів“—дезертирів і рішуче заявляє, що на варті прав українського народу з'їжд твердо стоїть і буде завжди стояти і що глумитись над українським народом дозволить лише на своїх трупах“.

Еко ом'ячно-адміністративний інститут. 25 го жовтня с. р., о 6-й год. вечора, в 15-й аудиторії університету св. Володимира, має відбутись свято відкриття нової вищої української школи—Економично-Адміністративного інституту.

Віримо, що займається нова зоря над окраденою й зруйнованою многолітнім хижим пануванням внамов стражденною країною.

Віримо, що нова доба відродження Отчизни принесє їй щастя, першу підзладню якуму кладе віні наука національна.

Віримо, що наші молоді університети глядуть нам змогу пізнатися широкою (у дубокою світлою) нашою народою й (у дубокою зросту) тими світочами розуму й науки, що ясно ввазуватимуть шлях як нашому, так і сусіднім народам, як то було в часи давноминули.

Земний уклі! Вам—першим ратаам на помолоділій нашій землі, від редакції часопису „Книгарь“.

По Україні

— Монаopolні крамниці. З 1 листопаду в Винницькій і Лїтинській повітах має бути відкрито 15 казенних монаopolних крамниць. У крамницях будуть продавати горілку, цукор, сїрники й інші речі. Крамниці відкриватимуться в повітових містах і великих селах. У Винниці такої крамниці не буде через те, що управа висловила протидію продажу горілки.

— Вищі п'ятикласні школи. Міністерство прийняло на державні кошти такі школи в Винницькій повіті: Гниванську, Коханівську, Заливанську, Больше-Острозьку, Янівську, Пінівську, Станіславчицьку, Сутиську і Жмеринську.

— З відкритих на Поділлі міністерство аєре на державні кошти 29 шкіл. Крім того дає кошти для 50 нових шкіл, які мають бути відкриті в біжучому році.

— Увільнення вчителів. Олександрівська повітова управа увільнила 80 народних учителів, які не мають освітнього цензу.

— Український музей. У Білій Церкві „Просвіта“ закладає музей. Члени П. Дроздов подарував багато цінних річей. Серед них—грамота підписана гетьманом Мазепою і королем Станіславом.

— На увагу м-ва внутрїшн. справ. Браславський повітовий староста скасував у повіті волостні земства і завіз волостні управи. Земство подало скаргу на це распорядження до цивільного відділу окружного суду в Кам'янці. Земство спирається на те, що закону про скасування волостного земства не було видано, а касувати законно-їстнуочої установи за поміччу об'яжників не можна.

— Недостача шкіл. У м. Тиврові Винницького повіту чуочується недостача шкіл. На прохання громади департамент освіти з початку не давав дозволу на заснування вищої початкової школи, бо в місті є однокласова народня і чотирьохкласова духовна (в останню селяне не хотять посилати своїх дітей). Тепер нарешті відкривається на громадські кошти вища початкова школа.

— На жалю у м. немає української книгозбірні.

— Що до української мови, то вона в державних інституціях не живається. У волостних правлінях і суді урядовці ведуть діловодство на „общепоятнатом“.

— Уноаїський клуб. Цими днями в Житомирі мають заснувати український клуб. Потреба в такій інституці відчувається вже давно, але напруженна щоденна праця наших організацій не залишала їм досить часу для цієї важкої справи. Зараз до неї прикладають рук поважаних місцеві українські дітячі, як директор філії Українбанку Т. І. Карбовський та голова союзу кредитових товариств п. Сидоржевський й інші, то й можна вважати що здійснення бажань всієї житомирської людности мати свій притулок та культурний осередок вже не за горами.

— Неопратвєна газета. Полтавська Спілка Споживч. Т-в почала видавати свій двоштижневий часопис „Полтавський Кооператор“.

— Районні кооперативні курси. Полтавська Спілка Споживч. т-в вирішила утворити трьохтижневї кооперативні курси на місяць в таких пунктах: Милорадів, Пішане, Решетилівці, Вілоцерківці, Старі Санжари, Опшнїя, Байрак, Константиноград, Нові Санжари. Курси безплатні. В першу чергу будуть приймати на курси рахівників споживч. товариств.

— В Полтаві з 15 жовтня відкрито трьохмісячні кооперативні курси. На курси приймають слухачів і слухачок з освітєю не нише 2-х класової школи.

— Холера на Україні. (Відомості за 21 жовтня).

Катеринославщина. Бахмутський пов. с. Грїдівка—4 вип. (кл. в.), в. м. 2, с. Грїшино—2 вип. (кл. в.), в. м. 1, пос. Караківськ.—1 вип. (кл. в.) в. м. 1. Чернигівщина. Суражський пов., с. Голубівка—1 вип. (бакт. визн.) 4 (кл. визн.). Рильський пов., с. Курнево—5 вип. (кл. в.), в. м. 1, с. Веселе—5 вип. (кл. в.), в. м. 3, с. Суханівка—5 вип. (кл. в.), в. м. 3, с. Апанаїсівка—1 вип. (кл. в.).

На це свято запрошуються всі інституції і всі громадяне, які співчувають розвитку української національної культури і науки.

З технічних умов особистих запрошень розіслати всім не буде можливості, через те комітет ін-ту прохає тих із шановного громадянства, які не одержать особистих запрошень, не рахувати це перешкодою для прибуття на свято відкриття інституту.

Комітет київського відділу Українського Червоного Хреста одичинив збор пожертв на допомогу дітям жертв війни, революції і біженців.

Пожертви приймають:

- 1) Голова комітету А. Ніковський від 1—2 год. дня, редакція „Новой Рада“, Інститутська 22.
- 2) Товариш голови Д. Одрина, Володимирська 33, буд. губернської земської управи.
- 3) Скарбник З. Мірна, Столипинська 41, українське т-во допомоги жертвам війни від 12—1 год.
- 4) Заступник скарбника Я. Карабай, В. Підвальна 36, санітарна управа міністерства шляхів від 12—1 год.
- 5) Секретарь В. Суляка, Хрещатик 50, книгарня „Друкарь“ від 3—5 год.

Пану ректорові українського Кам.-Под. державного університету послано такі привітання:

Від дирекції е-чою т-ва „Час“ у Київ.

Високошановний пане.

Провадяча безупинно протитом одиначити лт культуру справу на Україні, видаючи товариство „Час“ у Київї вважає для себе справжнім щастям зложити Вам своє привітання в цей великий в історії культури нашій день. Ми знаємо, що весь склад товариства, в якому згуртувалося для спільної справи Відродження слова українського багато визначних письменників наших, всією душею поділяє вислови нашої безмежної радості. Нехай же буйно росте—продатє молода наука українська. Нехай міцніють нові огнища культури національної. Кай живе щасливо новий університет український—„людем посполитим к доброму наученію“—державі нашій на славу.

Від імени шостої української видавництва.

Високоповажаний пане ректоре і панове професори.

Тихо і вельмиго в воліхх сутеринах та в убогих студентських кімнатах сукцалась тогенька витка культури української і здавалось, що от-от вона перетвереться останніми часами нашого ліквідаття, та не судилося лихї долї посміятися над нами: одужала і зміцїла тілом Україна і перше, чого заграгла вона—була освіта і наука. Приголомшєна роботою в цїлій соколом визокрим зявлялась оновлена думка учевих наших на зустріч проміню асного сонця; росиравши зв'язок руки письменники нашї, вийшли на світ волї і нечисленї видавництва нашї (укр.). Побіч а творчю державно правєво закінчила робота на друкарських станках і полетїли до нашого змолодїлого люду мїлі-онї листів з дїбними знаками великої мудрости та знання: бо „спадїк медвїний сот і сарак, обоей же добрей книжний розум“. І от тепер, коли на нашїй землі будуться храми культури—ми видавництва українські, що за свої обов'язок вважаємо розкостити а тих храмих скрізь по нашїй країні перлини творчости національного розуму—вітаємо світле слово закладеного нового храму науки. Молоді ми і не досить ще сильні, але хочемо і від себе покласти хоч маленьку цеглану на будвлямет цієї величїлї в майбутньому будовї. Просимо прийняти од нас разом з найвїдїлими побажаннями буйного успіху скромній дарунок, що буде зернятком горчичним, фонду на видчу премїя за твори везчї українських. Цєю летою нашою хочемо зробити лише добрий початок віруючи Аристотелєві, який говорив: „Початок—бїльш половини справи“.

За видавництва: Т-во „Час“ у Київї В. Петрушевський, М. Синицький, Т-во „Сїч“ в Черкасах (підпис). Т-во „Дзїн“, В-во „Українська школа“ С. Черкасєнко, В-во „Бібліотека молодїоть“ М. Грїщенко, В-во Череповський—Е. Череповський.

Від редакції часопису „Книгарь“.

Високоповажаний пане ректоре і шанїлї панове професори.

В цей щасливий для України день, коли на її найбільшій до освітньої сороцької границї, народжується пове огнище культури української, дозволяємо вкучї з нашими висли вїти і свої скромній вираз щирої радості та безкраїх сподїваок.

Бій під селом Андрейковичі.

Воронок, 23. Додаток до телеграми 4667 доношу про бїйку під селом Андрейковичі залого міста Понуровка: о п'ятї годїні ранку залого міста Понуровки вирушила в напрямку на Андрейковичі й завала існуюче положення. В 6 годїні ранку відкрився огонь. В шість з половиною годїні наші стали вступати в село Андрейковичі і з босм прошлї його й на східнім боці села звязалися з німцями. Перша батарея старої позиції виїхала на нову, не доїзжаючи двох верст від Андрейкович, де стала на позицію й стрїляла по Андрейковичах. Під час стрїлянини в гармат був підпалений західний бїк села, котрий вигорів, більшовиків забїла біля ста, ранено теж багато. Один комісар села Андрейкович і троє більшовиків узято в полон і розстріляно. Більшовики утїкли на Кистер, кїдаючи по дорозі майно і зброю. З батареї випушено біля 132 гранат і 69 шрапнелів. Більшовиків в Андрейковичах було бїльш ніж 600 чоловік при чотирьох бомбометах, двадцяти кулеметах і двох гарматах. Ранених і забитих з нашого боку нема. З участка першого курїня з мого наказу одичасно з операцією против Андрейкович була вислана одна сотня при чотирьох кулеметах против Тарасівки для демонстрації. З боку Тарасівки була показалась ранком кїзна большевицька розвідка, яку наші обстріляли, і яка бїльше не показувалась. Одичасно з цим під Андрейковичами була бїйка під Дохновичами з оїнею сотнею четвертого курїня, палїли з німецькими ротами. З ранку на Мишківку наші три сотїи четвертого курїня наступали самї і бїлися самї до 10 годїні ранку. Більшовиків у Мишківці було бїльше ніж 1000 чоловік при двох гарматах і двадцяти кулеметах. О 10 годїні у нас пошувалась одна гармата, наші повернули її назад, із Картушина в той час уже були занятї Дохновичі, які горїли. Годїни о 12 дня четвертий курїнь з'єднався з німецькими частинами і разом наступали на Мишківку і Сухолевку. Більшовики увесь час стояли оперто в шанях і повну профелю дуже гарно замаскированих. Гарматна стрїлянина досить велика була. О 15 годїні атакою із Мишківки були прогнанї, більшовики покинули біля ста забитих між якими один курїний в якого було посвідєння першого українського вельотерного полку, а також у де-яких солдат було посвідєння другого тарасанського українського полку. Під час наступу на Мишківку з нашого боку був поранений курїний четвертого курїня Зельницький і півсотенний 13 сотні хорунжий Кустєнко, атакою з козаків пораненї, забитих нема. Вся операція ще раз показала стійкість й храбрїсть моїх старшин і козаків, котрі не питаються про кїлькість ворога, а питаються де він, але ж, не дивлячись на це, ми всі ж фізично зморенї, під починю, люде перетомїлися, а проміння на що не будь краде, котре ми безумовно заслужили, не побачимо. У мене кадр найкращої частини на Україні.

Відповідь Вільсона.

ЖЕНЕВА, 21. Гавас зауважує, що Вільсонова відповідь Австрїї нічо пїше, як проста відмова, вона повинна була розбїти останні надїї в Відні, врятувати що небудь через компромїс з Вільсоновими принципами.

їще про Вільсона.

РОТЕРДАМ, 23. З Вашингтона повідомляють, що Вільсон переконався у широтї Німеччини й бажає остаточно вирішити питання про війну та мир. У найближчїй нараді союзників буде вироблено попередні умови миру.

Національне зібрання німців Чехії.

ВІДЕНЬ, 23. Сьогодні у Відні відбулось національне зібрання німців Чехії, в котрому брали участь усі депутати—представники національних організацій німецької Чехії. Вирішено утворити автономну німецьку Чехію.

Самостійна держава австрійських німців.

ВІДЕНЬ, 22. Німецько-австрійське зібрання проголосило утворення самостійної німецько-австрійської держави. Резолюція зібрання вимагає встановлення згоди держави з иншими націями шляхом вільної згоди. Поширення влади держави на всі області з німецьким населенням, особливо ж на землі Судетської гірної системи. Анексія німецьких земель другими національностями зустріне перешкоди. Вільний вихід до моря мусять бути забезпеченї німецькому народові за згодою инших народів. Німецьке населення Австрїї обирає установчі збори на підставі загального й прямого голосування для вироблення майбутньої конституції. До того представниками німецького народу Австрїї є депутати рейхсрата від німецьких виборчих округ, які утворюють разом тимчасове національне зібрання. Останнє буде правомочним представником німецького народу в Австрїї на майбутній мировій конференції: воно ж займеться виробленням форм відносин з иншими народами й установлення законодавчої та виконавчої влади. Шлях проголошення резолюції були оголошенї заяви окремих партій, в яких соціалїсти висловили свої братерські привітання слов'янським то романським товаришам і вітали їх з близьким здійсненням у них ідеї самовизначення без обмежень. Німецька Австрїя мусять стати державою демократично-народовою, яка вільно визначить свої взаємовідносини з иншими націями та державами.

Мітїнг.

БЕРН, 20. „Делї Ньюс“ повідомляє, що в замї Есека в Лондонї відбувся мітїнг, скликаний комітетом Ленедюна. На мітїнгу одичасно прийнято резолюцію, в котрій говориться, що в інтересах Англії заключити почетний мир на підставі Вільсонових умов прийятих Німеччиною. Трєба спєдїватись, що в скорому часї буде оповіщено перемиррїя з відповідними гарантіями. Голова Гюг Бель заявив: Вільсонова умова лише вільний ґрунт для переговорів. Мир на підставі переговорів буде саме той, до котрого завше прагнула Англія. Джордж Ленсбурї заявив, що він довіряє добросовістності Вільсона, але люде, що стоять на чолї правительства Англії, цьому не довіряють. Як видно, парламент не в силї прикусити міністрів ясно заявити про мету своєї політики. Перше ніж це трапиться, ніхто не може знати, що думають, чого хочуть союзники, коли б Англія мала таких провідників, котрі ясно, як Вільсон, могли б сказати про свої завдання й умови, війна давно б скїнчилась. Ноель Блєстон зауважав, що його одичасно бажать Вільсонової політики і нічого бїльше.

Спростовання.

БЕРЛІН, 21. „Норддейтше Альгемайне“ категорично спростовує чутки,

що в'являюся в пресї, нібито датське правительство звернулось до Німеччини з прогою, в котрій просить розглянути деякі пункти договорів, що стосуються до Шлезвіга.

Nota еспанської ради міністрів.

БЕРЛІН, 22. По повідомленню „Національ Тїденде“ еспанська рада міністрів послала Німеччинї офіційну ноту, в котрій повідомляє, що з огляду на приятельське порозуміння з Німеччиною, німецьке посольство видає еспанському міністерству харчування 7 німецьких кораблів замість еспанських затоплєних Німеччиною.

Протест військ. міністра.

БЕРЛІН, 21. В розмові з співробітниками „Норддейтше Альгемайне“ німецький військовий міністр Шейх протестує протї заяв закрїпленої пресї, нібито Німеччина була змушена заключити мир через недостачу військового матеріалу. Військовий міністр заявив, що армія в потрібній кїлькості має його. Перевага ворога заключається у живачїї ним танків. В Німеччинї в теперїшній час виробляють значну кїлькість танків, так що остання матимє досить засобів для продовження мїйни, коли б в цьому була потреба. Далї міністр рішуче спростовує чутки про жестокостї німецької армії супроти людности на театрі військових подїй.

Преса про сучасні події.

БЕРЛІН, 21. Берлінер Тагеблатт повідомляють з Дрездена, що 28 жовтня скликаються саксонський ландтаг, королева рада, міністерські наради. Має бути врішено питання про виробчу комісію, котре так довго відкладалась. У місцевих політичних колах переконанї, що парламентаризація Саксонїї—справа найблизького майбутнього. Мають бути корїні зміни в саксонському правительствї, одставка всіх теперїшніх міністрів, видатних правительственних урядовців. Тїх самїх газетї повідомляють з Мюнхена, що демократизація Баварїї в справі потрібних реформ прешкоджає центр. Партійні наради відбуваються без перерви.

Національний хор у Кам'янці.

КАМ'ЯНЕЦЬ, 24. Учора 23 жовтня київський національний хор прийїхав до Кам'янця на свято відкриття університету і дав у Народньому Домї концерт. Керував хором Кошиць і Стеценко. На концерт зїбралось багато публіки. Театр був повнісенький.

Свято в школах.

ЯМПОЛЬ, 23. Школами та громадянством урочисто відсвятковано день відкриття Кам'янецького університету.

5000 карб — Народ. Університет.

СМІЛА, 23. Смілянська спілка шовкович. товариств асигнувала в распорядження центрпропрїмету 5000 карбованців на потребу Київського Українського народнього університету.

„Просвіта“ ім Стешенна.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬК, 23. Окружний суд затвердив статут Камєнецького товариства „Просвіта“ іменї Стешенна, яка об'єднує діяльність двох волостей. „Просвіта“ відкриває мішану українську гімназію іменї Стешенна, та народній дїм іменї письменника Рудаського.

Подільське земство.

ВІННИЦЯ, 24. Губернська земська управа відкрила при управі відділа домашніх промислів і професійної освіти, котрий має допомагати розвитку місцевих промислів. Зорганізовано штат інструкторів.

Нещастя з парохомом.

ОДЕСА, 24. Вчора ранком по прямому провуду з Браїлова австро-угорському командуванню донесли:

Бувший італійський транспорт „Атене“, котрий недавно вїїшов з Одеси в Туреччину з грузом виробів, через причини, які поки що не вяслено, височив на берег коло Власбуру. На пароплаві було коло трьохсот турецьких воєнно-полонєних, що вертались до дому. Турецький дипломатичний кур'єр думає, що нещастя з людьми не було. Для зняття транспорту та допомоги вжито заходів.

Штраф.

ОДЕСА, 23. Міський етатман оштрафував багато власників готелів за порушення правил про учот людности на десять тисяч карбованців. Прохання делегації про скасування штрафу відкинато.

Музей.

ВІЛА-ЦЕРКВА, 23. „Просвіта“ закладає Музей, до якого вже вступили

Складення конституції, установлення відносин та кордонів з сусідніми народами нарешті й питання про підданство вирішуватимуть самї литовці. Тамчасове литовське правительство, до утворення котрого буде замкнєно всі веретви людности, буде мати законодавчу владу.

Заходи до скасування військового і встановлення цивільного управління вже зроблено. Виконавча влада німецького цивільного управління залишається до того часу, коли литовське правительство матимє змогу утворити її самостійно. Згідно з висловленнями людности бажанням німецьке військо залишиться в країні до встановлення цїлковитого порядку.

Відповідь Вільсона.

ЖЕНЕВА, 21. Гавас зауважує, що Вільсонова відповідь Австрїї нічо пїше, як проста відмова, вона повинна була розбїти останні надїї в Відні, врятувати що небудь через компромїс з Вільсоновими принципами.

їще про Вільсона.

РОТЕРДАМ, 23. З Вашингтона повідомляють, що Вільсон переконався у широтї Німеччини й бажає остаточно вирішити питання про війну та мир. У найближчїй нараді союзників буде вироблено попередні умови миру.

Національне зібрання німців Чехії.

ВІДЕНЬ, 23. Сьогодні у Відні відбулось національне зібрання німців Чехії, в котрому брали участь усі депутати—представники національних організацій німецької Чехії. Вирішено утворити автономну німецьку Чехію.

Самостійна держава австрійських німців.

ВІДЕНЬ, 22. Німецько-австрійське зібрання проголосило утворення самостійної німецько-австрійської держави. Резолюція зібрання вимагає встановлення згоди держави з иншими націями шляхом вільної згоди. Поширення влади держави на всі області з німецьким населенням, особливо ж на землі Судетської гірної системи. Анексія німецьких земель другими національностями зустріне перешкоди. Вільний вихід до моря мусять бути забезпеченї німецькому народові за згодою инших народів. Німецьке населення Австрїї обирає установчі збори на підставі загального й прямого голосування для вироблення майбутньої конституції. До того представниками німецького народу Австрїї є депутати рейхсрата від німецьких виборчих округ, які утворюють разом тимчасове національне зібрання. Останнє буде правомочним представником німецького народу в Австрїї на майбутній мировій конференції: воно ж займеться виробленням форм відносин з иншими народами й установлення законодавчої та виконавчої влади. Шлях проголошення резолюції були оголошенї заяви окремих партій, в яких соціалїсти висловили свої братерські привітання слов'янським то романським товаришам і вітали їх з близьким здійсненням у них ідеї самовизначення без обмежень. Німецька Австрїя мусять стати державою демократично-народовою, яка вільно визначить свої взаємовідносини з иншими націями та державами.

Мітїнг.

БЕРН, 20. „Делї Ньюс“ повідомляє, що в замї Есека в Лондонї відбувся мітїнг, скликаний комітетом Ленедюна. На мітїнгу одичасно прийнято резолюцію, в котрій говориться, що в інтересах Англії заключити почетний мир на підставі Вільсонових умов прийятих Німеччиною. Трєба спєдїватись, що в скорому часї буде оповіщено перемиррїя з відповідними гарантіями. Голова Гюг Бель заявив: Вільсонова умова лише вільний ґрунт для переговорів. Мир на підставі переговорів буде саме той, до котрого завше прагнула Англія. Джордж Ленсбурї заявив, що він довіряє добросовістності Вільсона, але люде, що стоять на чолї правительства Англії, цьому не довіряють. Як видно, парламент не в силї прикусити міністрів ясно заявити про мету своєї політики. Перше ніж це трапиться, ніхто не може знати, що думають, чого хочуть союзники, коли б Англія мала таких провідників, котрі ясно, як Вільсон, могли б сказати про свої завдання й умови, війна давно б скїнчилась. Ноель Блєстон зауважав, що його одичасно бажать Вільсонової політики і нічого бїльше.

Спростовання.

БЕРЛІН, 21. „Норддейтше Альгемайне“ категорично спростовує чутки,

до багато цінних речей, серед яких грамота, підписана гетьманом Мазепою та королем Станіславом.

Особливий потяг.

МИКОЛАЙ, 23. Коло станції Миколаїв особливий потяг, котрий йшов з Харькова, насочив на товарний. Убито помішника машиніста особливого потягу, тяжко поранено грюх, легко 20 пасажирів. Розбито скільки пасажирних, товарних вагонів. Рух провадиться обхідним шляхом.

Скрута на хліб.

ОДЕСА, 23. З Як повідомляють: міський голова заявив, що він не може розрішити хлібової скрути. Через невідачу хлібової пайки, трамвайні служачі оголосили страйк. Трамвай став, сподіваються страйку в інших підприємствах.

Холера в Туреччині.

ОДЕСА, 24. Морська інспекція лікарського догляду доручила портовому управлінню не допускати до набережних без попередньої зупинки та вивіщення карантинного прапора пароплавів, що приїзять з Туреччини, з огляду на поширення в Туреччині холери.

Нові залізниця на Кубані.

КАТЕРИНОДАР, 23. Краєвий уряд скликав нараду представників відділу шляхів, торгів і промисловості, хліборобства, фінансів та контролю для вироблення плану залізничного будівництва на Кубані. Проектують збудування таких залізниць: Катеринодар-Туапсе, Майкоп-Наховська, Кабинська-Ісебай і Армавір-Попугна.

Видавничі т-во.

НОВОРОСІЙСЬК, 23. Заснувалося нове українське в давчине товариство, до якого будуть притягнені всі українські організації й "Прогресивні" Чорноморщини.

Воскрешають мертв'яків.

КАТЕРИНОДАР, 23. Міщанська управа, діяльність якої ще за часів тимчасового російського уряду була припинена, — по розпорядженню краевого уряду відновлює свою діяльність.

Пам'ятник-могила.

ТАГАНРОГ, 23. В присутності представників німецької військової влади і донецького міськуправління відбулось відкриття пам'ятника-могили німецьких солдатів, вбитих у боях з більшовиками.

Евакуація Батума.

СЕВАСТОПІЛЬ, 23. З Батума приїхав парусник; як каже команда, турки спільно евакуюють Батум. Запаси пасау вивезено. Роботи по облагодієнню нафтопровода Ваку швидко посуваються вперед.

Війна з більшовиками.

РОСТОВ над ДОНОМ, 23. На Сальському напрямку козаків, відступивши більшовиків, знову захопили астраханський хутор, Киселів, село Ремонтне. На Парижському фронті тихо, вноді гарматна стрілянина. У Павлівському напрямку козаків знову опанували Кочалівською, хуторами Зотів, Фастів, розбили відділ буржоа наркомона донецької області Шамока. Останній втік. Його помішник підпоручик Закрис, застрілявся. Козаки захопили з бою гармату, два самостріли, полонених. У Новоходзькому напрямку, після упертого бою, козаків вибили більшовиків з хуторів Центрального, Валково, Вихицево. На інших фронтах без змін.

Театр і музика.

У М. К. Садовського. Позавчора, 23 жовтня, М. Садовський показав другу новинку цього сезону: йшла комедія "За маслянці Вишварки" — переробка М. Садовського повісти М. Гоголя про сварку Івана Івановича з Іваном Микафоровичем.

Гоголеві взагалі пощастило на українській сцені: одна за одною його повісти переходять на кон в талановитий інсценарій наших драматургів, стоять репертуарними і довгі літа служать приємною й чистою розвагою для публіки. Майстерно перероблено й "Сору", яка теж має шанси зайняти певне місце в українському репертуарі. Особливо удалась треття (остання) дія, що відбувається у маргородського городничого, який взяв на себе важке, але безнадійне завдання — помирити буйних друзів.

Поставлено п'єсу з зовнішнього боку старанно і колоритно. Правда, во й іскраво оживлено нашу старовину, дано добрі декорації, гарну одіж і чудові гримі. З цього боку вище дохвали треба поставити д. Ковалевського (Іван Никифорович) та д. Верезовського (Городничий). Окремі сцени (на ганку у Довгохуна, на іменинах городничого то що) — настільки мальовничі, що їх доконче треба при-

найми фотографувати. Взагалі, як "видовисько" "Маслянці вишварки" викликають великий інтерес.

Що ж до самої гри артистів, то вона на прем'єрі була не зовсім рівною. Сама п'єса — навіть не легка комедія, а швидше — фарс, вимагав більш рухливого й швидкого темпу, а тим часом краді виконавці, ніби з поваги до імени Гоголя, надають своєму виконанню багато художньої серйозності, підкреслюючи переважно побутовий реалізм. Таке виконання здається більш придатним для інтимної високо культурної аудиторії, ніж до звичайного театру з мішаним складом публіки.

І від того прекрасна, продумана й надзвичайно характерно окреслена постава городничого в виконанні д. Верезовського, або типові фігури "притягелів", які дають д.д. Ковалевський та Корольчук, — мало в'яжуться з загальним тоном фарса. А тому й здається, що в інтересах концертного ходу п'єси цим виконавцям треба було би поступитись художнім реалізмом, дати — так мовити — більше "дубка". Звісно, така порада звучить трохи парадоксом, але ж, справді, дивлячись на спектакль, думаєш, що для того, щоб зробити спектакль кращим, тоб то інтереснішим, де-яким артистам треба грати гірше, тоб-то простіше...

До громадянства України.

При організації комітету українського "Червоного Хреста" закладе відділ допомоги дітям жертв війни, революції і біженців.

Ці діти зараз в тяжкому становищі: голодні, не мають відповідного догляду і виховання, розділені і не тільки по-за межами України, а навіть в українських захистках, котрі не одержують відповідних коштів від урядових установ, не можуть зробити запасів харчів на зиму, не мають чим годувати дітей, не платять місяцями співробітникам...

Тільки приватна громадянська допомога може допомогти дітям, котра осталась без батьків і про котру нема кому піклуватися.

По останнім відомостям представники холмського комітету, що приїхали з Москви, діти холмчан і взагалі українських біженців скупчені сотнями в монастирях під Москвою та Петроградом, а також в Воронежі і Курську; тут зібрано тих дітей, котрих треба перевести на Україну.

В такому ж катастрофічному становищі діти постійних мешканців Петрограда і Москви і других великих міст Великої Росії.

Треба спасти дітей, треба як найскорше їх перевести, а перевести нема куди і нема чим їх утримувати. Великих коштів треба, щоб урятувати дітей, щоб їх сюди перевести і дати їм допомогу.

Український "Червоний Хрест" не має зараз для цього коштів і не може поки що одержати їх від уряду.

Тому комітет квітського відділу українського "Червоного Хреста", вважаючи своїм моральним обов'язком перевести широку допомогу дітям, звертається до українського громадянства за грошовою та іншою матеріальною допомогою.

Наближається зима, тяжке становище дітей ще ускладняється. Нема одіж, нема взуття.

Тільки громадянська кошілка — єдина надія, що допомога дітям буде своєчасно переведена.

Пожертви приймаються комітетом квітського відділу українського "Червоного Хреста", а також в редакції нашої газети.

Інші газети уважно просимо перекрудувати.

Комітет квітського відділу У. Ч. Х.

Дописи.

М. КРЕМЕНЧУК. На Полтавщині в м. Кременчугі в початку червня замисць старої демократичної з. управи повстала "для роботи" нова коаліційна. За 3—4 місяці свого існування нова земська управа розвела значну "діяльність", на котру варт звернути увагу громадянства. По-перше, колегія управи скасувала шкільну управу, яко орган, мовляв, незаконний, бо про заснування подібних органів "нічого не сказано в "положеннях" о земствах", виданих тимчасовим російським урядом". Це була підстава для д. Афанасьева (голови) для скасування цього виборчого органу. Далі, голова дуже затурбувався, коли узнав, що з шкіль повертаються російські книжки і приказав негайно розіслати телефонограми, щоб припинити цю присилку. Шкода було п. голові розлучати селянських дітей з "ямщиками, облучками, тулупами і кушачками". Тепер він майже може заспокоїтись, бо замисць шкільної управи і завідуючого відділом нар. осв. добродій Малаяра, широкого українця і робітника знов воскрес бувший "інспектор народних училищ"

тепер запроханий завідувати народньою освітою, добродій, який і слухав влітку курси українознавства і дістав собі словника Терпило, але все ж не позбувся чутки, як за часи свого інспекторського царства називав мову українську "дубовим язиком". Чи можна-ж так швидко навчитись "дубовому язюку"? Але цими кроками далеко не припинилась діяльність "ділової управи. Крамола з'являлась не тільки в виборчих органах, те тільки в ширих українцях, але ще більш страшно вона з'являлась в демократичних поглядах де яких служачих. Була звернута найпильніша увага і вжиті найрішучі заходи на знищення з корнем її, — вплоть до усунення включно з посади носителів цих поглядів. А що до підстав, то вони були знайдені, і навіть там де їх ніколи і не було. Так, повітового агронома Ф. Ф. Хижняка (під час його відпуску) було переведено на його бувший участок, який в даний час обслуговувала агроном А. П. Маслово, а Маслово зовсім "освободили" оть исполнення обов'язностей участкового агронома". Доводи управи при цьому були такі: Маслово як тимчасово, при повертанні Хижняка на його участок, повинна залишити посаду. Ці вчинки чисто монархічного поводження в справі усунення і переводів служачих з посади викликали обурення серед агрономів, які висловили управи свій протест з приводу цього: Маслово була не тимчасово виконуючою, а затверженою на постійну посаду колегією агрономів ще влітку 1917 року. Як постійна служача М. вносила всі внески, в тім числі "пенсійні", які при уході її були повернуті, чого не роблють тимчасовим служачим. Але або здихаться "вредних" елементів.

Крамола сиділа ще в одній особі, яка мулила очі своїми демократичними поглядами; для неї не найшлося журнальної постанови про призначення її на посаду. Це інструктор по позашкільній освіті В. П. Столбіна. Столбіна займала посаду спершу завідуючої від позашкільної освіти, а потім інструктора з листопаду 1917 року, коли утворився відділ поз. осв. і до жовтня 1918 р., людина служала майже рік, одержувала гроші по інструкторським відомостям, чим же вона лічилась? Член старої (демократичної) управи заповняв Столбіну, що й постановою старої колегії про призначення її на посаду була, але не шукати ж тієї постанови на зеленому столі в "присутстві". Та й на віщо? Хіба ділові люди не знайдуть ділових підстав? І опиняться перед думкою, чи це ж бува не свавольство? Хто надає права для цих незаконних вчинків людей, які стоять біля справи і господарства народнього — чи влада? І відповідальна тільки перед Богом! — Для докінчення фактичного боку справи треба додати, що колегія управи вирішила, що "вопрос о вишкільном образованні подлежит переработці в учебном отдѣлѣ" (не приймаючи на увагу, що земські чергові збори в червні затвердили сміту і ухвалили доклад, яким намічалась користна робота в справі українзації і освіти дорослого населення повіту, що робиться в справі позашкільної освіти). Мабуть в Кременецькому повіті знають всі і письменні і освічені, навіть там освіта народня? З чотирьох інструкторів, які повинні були бути згідно докладу, ухваленному земськими зборами і кандидатури яких (і в тім числі Столбіної) обговорювались і були признані осв. радою бажаними, і затвержені, — управа визнала потрібним тільки одного і, "временно" допустила (щоб зручніше було скинути) к исполненію обов'язностей повітового інструктора співробітнику Столбіної Л. Найдину, яка вираховувши неможливим принципово для себе залишитись після незаконних вчинків в справі усунення інструктора В. Столбіної, і висловивши свій ширий протест і обурення, примушена була кинути посаду Та хіба не цього домогались ді. члени управи? Ділові люди — ділові й комбінатці. А справа почекає, прохані вечірніх учителів лежать в столі діловода вже три місяці, бо обіцяні школи і бібліотеки для дорослих в цім році не відчиняться, а сам позашкільний відділ треба думати переробитись в "подотділ вишкільного образованія", діяльність котрого обмежиться видачею "на содержание" сторожам нікому не потрібних, некористних для села, російських бібліотек.

1918 року 23 жовтня. Л. Найдина.

Повідомлення.

Студентів-українців, знавців української та чужої мов, просьте неодмінно прийти на загальні збори в п'ятницю 25 жовтня о 5-й годині до будинку державного університету (б. гарматна школа), для обговорення статуту студентського т-ва переказана.

Члени тимчасової організаційної комісії П. о і ш. к.

На увагу середшкільників. Пропоную всім представникам від укр. гуртків шкільної молоді негайно скласти списки, бажаючих брати участь в оркестрі і хорі середшкільників, і представити їх організаційно-інформаційній секції квітської середшкільної юнацької спілки щоденно від 10—12 год. ранку і з 3—5 вечора в пом. українського клубу (Пушкінська № 1).

Голова секції Іван Возний.

На увагу українців-офіцерів. Головне управління генеральної козачої ради повідомляє всіх штаб і обер-старшин українців, що згідно з універсалом його свідлості ясновельможного пана гетьмана про відродження козацтва, на підставі умов, зазначених у законі про козацтво, закликається всі очіку вступити до військової полковими та сотенними отаманами. Потрібні документи про попередню службу, а також свідчення про працю на користь України. Звертатись належить до призначених кошових отаманів: на Київщині — полковника Нагорського, Харьківщині — Омеляновича-Павленка, Херсонщині — Гоголя — Яновського, Катеринославщині — Омеляновича-Павленка, Влізні — Ворковського.

Ректор Андрій Школяр.

Обов'язки.

До Бюро "Праці" при Українській Військовій "ВАТКІВЩИНА" потрібні негайно старшини і підстаршини-гарматники. Звертатись Прорізна 19, 2 поверху. 2—1278—2

Помешкання пайові.

прод. в будинку № 3-а по Ірвинській вул. Огляд і справ. пом. 7, 4—7 веч. 10—01092—7

Дніпровському Союзу Словничих Союзів України.

потрібні досвідчені інженери, знайомі з техн.-адмін. і фінан. веденням фабрично-завод. підприємств для завідування промисловим відділом.

Заяви з приложенням curriculum vitae надіслати до правління Дніпровського Інститутська № 4. 1—1279

Київська Гуртова Книжна Комора Видавничого Т-ва.

"СІЯЧ" перейшла на Хрещатик № 45. 3—01114—3

МОЛОТІЛЬНІ КУКУРУЗИ.

В зв'язку з моїм пропозиціям на 200.000 молотильні для кукурузи в Бессарабії шукаю дальших заказів з обов'язком доставки з початком січня наступного року.

КАРЛЬ САУТЕНМЕЙСТЕР БАРМЕН.

Видавничі Спілка "КИЇГОВІРІЯ".

Реданція й Контора Бессарабка 2 тел. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Краєра Козака Хрещатик 28. ПАСАЖ, Країнина 28.

Комора й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників. До відома губерніяльних, повітових народніх управ, учительських спілок "Прогрес", кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад й всього свідомого українського громадянства.

Зважаючи на суттєвий стан нашої ринку й великі клопоти, яких приходить завважити кожному, лабувачу, чим, чи якій книжці чи підручнику, видавничі Спілка "КИЇГОВІРІЯ", керуючись однією тільки культурно-просвітньою метою, щільно за аустрич всім одержавши залес її абонементів.

Абонемент Спілки не тільки уможможить вам різнити турбот і клопотів по закупівлі потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привілеї:

- 1) Замовлення його виконуються по-за чергою і без завадки, при тому йому яко абоненту, дається що належна знижка,
2) Замовляючи книжки власного видання Спілки, абонент, одержуючи книжки, за переказу їх не платить, позаяк переказу книжок власного видання своїм абонентам Спілка приймає на свій кошт.
3) Замовляючи книжки чужого видання, тоб-то які не було книжки і надолучати при замовленні всі гроші, по вартості їх, наперед, абонент, одержуючи книжки, за переказу їх не платить, позаяк в таких випадках своїм абонентам Спілка переказує книжки за свій кошт.
4) Купуючи книжки, в коморах і книгарнях Спілки, абонент користується знижкою не менш як 10% на книжки чужого видання і не менш як 30% на книжки власного видання, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш і карб.
5) Набуває виключне право на книжки, які мають в продажу в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватися і викоплюються тільки абонентам.
6) Замовляючи або купуючи улюблені Спілкою книжки, абоненту призначено від нього знижки, надається право виплачувати гроші на протязі цілого року, при чому при замовленні, чи купівлі книжки, вноситься тільки половина вартості її, а решта виплачується в призначені строки.
7) Одержуючи книжки до читання з книгозбірень Спілки за повною плато яка встановлена для оторожних.
8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплатувати через посеред книжко Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами про чому Спілка гарантує справну доставку.
9) Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки, які виходять в світ.
10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до книжарського діла.

Абонентам Спілки може бути кожна особа чи Інститутська. Ціна абонементу 100 карбованців, які вносяться на один з біжучих рахунків Спілки, або наділяються до контори Спілки. Негайно по одержанні грошей, контора Спілки вносить абонентам абонементного квитка, на якому зазначені всі зобов'язання Спілки перед абонентами. Абонент Спілки нічим не починає себе зв'язувати і в певний час може одержати од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб. йому повертаються. Залишувачи в ціло абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки такі відомості: а) імя, по батькові й прізвище (чи зв'язку інституту); б) місце служби чи соціальноє становище; в) точку свого адресу поштовою, г) адресу телеграфу і найближчу станцію залізничну.

Замовляючи книжки, абонент повинен посприяти за № абонементного квитка, в якому зазначено, крім того ще й зазначити: проточку шкільних книжок, чи одержуючи їх до читання з книгозбірень Спілки передплатив його.

З і м а н е н н е по уповноваженню Видавничої Спілки "КИЇГОВІРІЯ": Директор-рекордиректор Я. САМОШЕНКО, Секретарь Н. БАГАТІВНА.

Друк амд. т-ва "Петро Барський у Києві Хрещатик № 40".

Книгарня видавничого т-ва "КРИНИЦЯ"

Київ, Несторівська 27. Має на складі такі книжки: Гр. Мейна-Основиченко. Твори т. III Карб. 5. Нарпенко-Керий. Розумний та дурень. пр. на 5 д. 2. Бесталанца. Др. на 5 д. 2. Мартина Боруля. Ком. на 5 д. 2. Григорьев Наш. Українська історія в народних думках та піснях. 6. Сторожинко. Марко Прохладий іст. повість. 3. Гр. Чупринна. Поезія т. I. 3.50. т. II. 5. Андерсен. Світова королева. Казка з малюнк. 3. Титаренко. Сонечко. Граматка ч. I. 1.80. Ол. Куріло. Граматка ч. I. 2. Ол. Куріло. Граматка ч. II. 3. Білоусенко. Баян-баян. Читанка для мал. дітей. 2.50. Прозба короля. Метелик. 2. Десять заповідей для членів товариства. 2—1283—1

Запрошуються всі українські Видавництва та п.п. Видавці

надіслати для зразку по одному примірнику кожної нової книжки їх видавництва негайно по виходу їх з друку, накладом платою на адресу Київ, В.-Володимир 30. Центральної Експедиції Українського Друку. Необхідні різнорозмірні відомості про умови гуртової виписки. Періодичні видання тимчасово не потрібуються. 16—1910—11

ЦЕНТРАЛЬНА ЕКСПЕДИЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ДРУКУ

Київ, В.-Володимирська 30. подає до відома шановних п.п. передплатників, що відома зібрана і розсилається п'ята збірка нових книжок яка містить 22 книжки по одному примірнику останніх нових видавців різних видавництв. Збірка розсилається за ціною оплатою 39 карб. 26 коп.

Передплаточний внесок 15 карб. затримано на дані для висилки чергових збірок. Продовжується прийом передплатників з чергові збірки від нових передплатників. 2, 3 і 4 збірки розпродані. 16—1919—11

Полтавська Губерніяльська Земська Управа

запрошує на посаду інженера механіки спеціаліста по сграховим справам, головним чином по опції машин в промислових заводах, фабриках і інших закладах.

Платня 6600 карб. на рік і 150 карб. місячно на дорожнечу, при обов'язковій участі в земській всесвітній касі.

При роз'їздах видаються гроші на подорожжя. Прохання з поясненням ранішої діяльності слід надіслати до сграхового відділу Полтавської Губерніяльської Земської Управи до першого грудня (де-абия) цього року. 3—1280—1

МОЛОТІЛЬНІ КУКУРУЗИ

В зв'язку з моїм пропозиціям на 200.000 молотильні для кукурузи в Бессарабії шукаю дальших заказів з обов'язком доставки з початком січня наступного року.

КАРЛЬ САУТЕНМЕЙСТЕР БАРМЕН.

Видавничі Спілка "КИЇГОВІРІЯ".

Реданція й Контора Бессарабка 2 тел. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Краєра Козака Хрещатик 28. ПАСАЖ, Країнина 28.

Комора й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників. До відома губерніяльних, повітових народніх управ, учительських спілок "Прогрес", кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад й всього свідомого українського громадянства.

Зважаючи на суттєвий стан нашої ринку й великі клопоти, яких приходить завважити кожному, лабувачу, чим, чи якій книжці чи підручнику, видавничі Спілка "КИЇГОВІРІЯ", керуючись однією тільки культурно-просвітньою метою, щільно за аустрич всім одержавши залес її абонементів.

Абонент Спілки не тільки уможможить вам різнити турбот і клопотів по закупівлі потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привілеї:

- 1) Замовлення його виконуються по-за чергою і без завадки, при тому йому яко абоненту, дається що належна знижка,
2) Замовляючи книжки власного видання Спілки, абонент, одержуючи книжки, за переказу їх не платить, позаяк переказу книжок власного видання своїм абонентам Спілка приймає на свій кошт.
3) Замовляючи книжки чужого видання, тоб-то які не було книжки і надолучати при замовленні всі гроші, по вартості їх, наперед, абонент, одержуючи книжки, за переказу їх не платить, позаяк в таких випадках своїм абонентам Спілка переказує книжки за свій кошт.
4) Купуючи книжки, в коморах і книгарнях Спілки, абонент користується знижкою не менш як 10% на книжки чужого видання і не менш як 30% на книжки власного видання, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш і карб.
5) Набуває виключне право на книжки, які мають в продажу в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватися і викоплюються тільки абонентам.
6) Замовляючи або купуючи улюблені Спілкою книжки, абоненту призначено від нього знижки, надається право виплачувати гроші на протязі цілого року, при чому при замовленні, чи купівлі книжки, вноситься тільки половина вартості її, а решта виплачується в призначені строки.
7) Одержуючи книжки до читання з книгозбірень Спілки за повною плато яка встановлена для оторожних.
8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплатувати через посеред книжко Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами про чому Спілка гарантує справну доставку.
9) Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки, які виходять в світ.
10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до книжарського діла.

Абонентам Спілки може бути кожна особа чи Інститутська. Ціна абонементу 100 карбованців, які вносяться на один з біжучих рахунків Спілки, або наділяються до контори Спілки. Негайно по одержанні грошей, контора Спілки вносить абонентам абонементного квитка, на якому зазначені всі зобов'язання Спілки перед абонентами. Абонент Спілки нічим не починає себе зв'язувати і в певний час може одержати од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб. йому повертаються. Залишувачи в ціло абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки такі відомості: а) імя, по батькові й прізвище (чи зв'язку інституту); б) місце служби чи соціальноє становище; в) точку свого адресу поштовою, г) адресу телеграфу і найближчу станцію залізничну.

Замовляючи книжки, абонент повинен посприяти за № абонементного квитка, в якому зазначено, крім того ще й зазначити: проточку шкільних книжок, чи одержуючи їх до читання з книгозбірень Спілки передплатив його.

З і м а н е н н е по уповноваженню Видавничої Спілки "КИЇГОВІРІЯ": Директор-рекордиректор Я. САМОШЕНКО, Секретарь Н. БАГАТІВНА.

Друк амд. т-ва "Петро Барський у Києві Хрещатик № 40".